

STANDARDI RADA I VODIČ DOBRE PSIHOLOŠKE PRAKSE U ZDRAVSTVU

- predlog -

Član 1.

Ciljevi donošenja Standarda rada i vodiča dobre psihološke prakse u zdravstvu (SVDPP) psihologa, odnosno kliničkih i zdravstvenih psihologa, su:

1. Standardizovanje i ujednačavanje kvaliteta rada psihologa koji rade u zdravstvu;
2. Poboljšanje njihovog kvaliteta rada što podrazumeva adekvatnu obučenost u primeni i korišćenju različitih psiholoških mernih instrumenata i psiholoških tretmana;
3. Razvoj opštih kompetencija neophodnih za dostizanje visokog nivoa stručne odgovornosti koju sa sobom nosi rad u zdravstvenoj delatnosti, a u okviru oblasti i pristupa zdravstvene i kliničke psihologije u skladu sa Zakonima koji regulišu ovu oblast rada: Zakon o zdravstvenoj zaštiti (Sl. glasnik 107/05)/, Zakon o zdravstvenom osiguranju (Sl. glasnik 107/05), Zakon o uslovima za obavljanje psihološke delatnosti (Sl. glasnik 25/1996), Pravilnik o izradi i korišćenju psiholoških mernih instrumenata (Sl. list 11/1988), Etičkog kodeksa psihologa Srbije i dr.)*

* Spisak svih zakona u oblasti zdravstva nalazi se u Prilogu 5

Zadaci Standarda rada i vodiča dobre psihološke prakse u zdravstvu kliničkih i zdravstvenih psihologa proizlaze iz osnovnih ciljeva zdravstvene i kliničke psihologije na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, a to su: prevencija, dijagnostikovanje i tretman doživljavanja i ponašanja koji zahtevaju učešće psihologa kao i istraživanje. Standardi rada zdravstvenih i kliničkih psihologa usmereni su prema razvoju kompetencija psihologa kako bi što kvalitetnije:

1. Delovali u cilju preventivnog učinka na psihičko zdravlje kako pojedinca, porodice tako i društvene zajednice;
2. Primjenjivali naučna saznanja iz psihologije u cilju unapređenja mentalnog zdravlja i pružanja psihološke pomoći pojedincima, porodicama, institucijama i društvu u celini;
3. Razvijali veštine preventivnog, psihodijagnostičkog, savetodavnog i terapijskog rada s različitim populacijama: decom, odraslima, obolelima od različitih psihičkih i organskih bolesti;
4. Delovali u cilju kurativnog učinka na psihičko zdravlje pojedinca, porodice i zajednice;
5. Istraživali uticaj različitih bioloških, psiholoških i socijalnih činioča na psihičko i telesno zdravlje i vrednovali (evaluirali) različite psihodijagnostičke i tretmanske (psihoterapijske, i dr.) postupke na osnovu psihološke prakse zasnovane na dokazima.

Član 2.

Određivanje područja i opis poslova rada zdravstvenih i kliničkih psihologa

Zdravstvena psihologija

Zdravstvena psihologija je područje psihologije koja primjenjuje znanja, metode i postupke psihologije u povećanju efikasnosti, efektivnosti i delotvornosti zdravstvene zaštite, mentalnog zdravlja kao i humanizaciji odnosa u zdravstvenoj delatnosti. Glavna područja interesa u zdravstvenoj psihologiji su:

1. Istraživanja mehanizama koji povezuju doživljavanje i ponašanje pojedinaca ili grupa sa telesnim (organskim) bolestima, kao što je npr. stres;
2. Reakcije bolesnika na bolest i njihovo doživljavanje sebe kao bolesnika;
3. Problemi hospitalizacije;
4. Uticaj doživljavanja i ponašanja u nastanku specifičnih akutnih i hroničnih nezaraznih bolesti (malignih, kardiovaskularnih, gastrointestinalih i dr.);
5. Uticaj doživljavanja i ponašanja u nastanku specifičnih akutnih i hroničnih zaraznih bolesti (HIV+, AIDS/SIDA);
6. Mehanizmi bola i postupci otklanjanja ili ublažavanja bola;
7. Psihološka podrška za pridržavanje zdravstvenih preporuka i saveta.

Opšti ciljevi zdravstvene psihologije su naučno proučavanje psiholoških procesa zdravlja, bolesti i zdravstvene zaštite, primena psihologije u unapređenju i očuvanju zdravlja, poboljšanju sistema zdravstvene zaštite, poboljšanju veština komunikacije između pružaoca i primaoca zdravstvenih usluga, učešće u definisanju i oblikovanju zdravstvene politike, prevencije bolesti i stanja bespomoćnosti kao i u poboljšavanje rezultata i ishoda lečenja bolesnih i nemoćnih, razvijanje stručnih veština u istraživanjima, savetovanju i obrazovanju.

Primena zdravstvene psihologije obuhvata korišćenje načela zdravstvene psihologije u oblastima zdravstvenog i socijalnog zbrinjavanja, unapređenju razvoja efikasnih, efektivnih i delotvornih psiholoških intervencija pomoći kojih se poboljšava zdravstveno ponašanje, doprinosu izrade i formiranja programa, strategija i ciljeva u području javnog zdravlja, podsticanje i unapređivanje saradnje zdravstvenih psihologa s državnim i lokalnim telima zdravstvene zaštite i zdravstvenog obrazovanja i udruživanjem sa organizacijama sa srodnim ciljevima, obrazovanje i podučavanje drugih stručnjaka i drugih zainteresovanih subjekata mentalnom i javnom zdravlju. Zdravstvena psihologija se u zdravstvenoj delatnosti primjenjuje kroz svakodnevnu saradnju u rešavanju različitih problema koji proističu iz multidisciplinarnog pristupa u zdravstvenoj praks kao i u interdisciplinarnim istraživanjima i saradnji u obrazovanju zdravstvenih radnika i saradnika.

Klinička psihologija

Klinička psihologija je područje psihologije koje se bavi istraživanjem ljudskih psihičkih procesa i ponašanja, primenom rezultata tih istraživanja i procenjivanjem, odnosno merenjem sposobnosti i osobina pojedinaca, pružanjem psihološke pomoći (psihološkim tretmanima) pojedincima kojima je potrebna pomoć u rešavanju psihičkih problema onda kada za to postoji potreba.

Od drugih područja psihologije, klinička psihologija se razlikuje po svom kliničkom pristupu pod kojim se podrazumeva kombinovanje istraživačkih saznanja o ljudskom doživljavanju i ponašanju sa individualnim procenjivanjem kako bi se što bolje mogla da razume određena osoba i da joj se potom, na osnovu činjenica, pruži odgovarajuća pomoć. Klinički pristup i idiografski nivo zaključivanja jeste ono što je specifično za područje kliničke psihologije. Njen cilj je da pruži odgovor na pitanje kako da se razume doživljavanje i ponašanje pojedinca (naročito ono koje odstupa od uobičajenog) ali i da se preduzme nešto kako bi se tako doživljavanje i ponašanje promenilo, a patnja smanjila ili sasvim uklonila. Ne postoji samo jedna aktivnost po sebi i za sebe uz čiju pomoć bi mogla da se definiše klinička psihologija, zato što njena jedinstvenost proizlazi iz činjenice da se u specifičnim područjima rada sa osobama s mentalnim poremećajima ili problemima adaptacije ona rukovodi psihološkom naukom, teorijama, dokazima, tretmanom shvaćenim u procesom smislu, interdisciplinarnošću i timskim pristupom.

Klinička psihologija je jedno od najvećih područja primenjene psihologije koje se bavi istraživanjem, prevencijom, dijagnostikom i tretmanom neprilagođenog i aberantnog doživljavanja i ponašanja (Pec i sar. 2006.) Sekcija (divizija) za kliničku psihologiju Američkog psihološkog društva definiše kliničku psihologiju kao "područje koje ujedinjuje naučne spoznaje, teoriju i praksu sa ciljem razumevanja, predviđanja i ublažavanja teškoća u prilagođavanju, onesposobljenosti i nelagodnosti, kao i unapređivanja intelektualnog, emocionalnog, biološkog, psihološkog, društvenog i prilagođavanja ponašanja kao i ličnog razvoja. (Resnick, 1991).

Opis poslova zdravstvenih i kliničkih psihologa

Posao zdravstvenog i kliničkog psihologa u svom najvećem delu obuhvata sledeća područja:

1. psihološku procenu (ili psihodijagnostiku);
2. psihološke tretmane;
3. edukaciju;
4. prevenciju i
5. istraživanje.

Osnovna znanja i veštine za rad u ovim područjima se usvajala su se tokom diplomskih studija psihologije po starom programu (četvorogodišnje studije) sa specijalizacijom (stručno zvanje), magisterijumom i doktoratom (naučno zvanje) iz te oblasti, ili dodiplomskog i diplomskog studiranja po

novom programu (3+2). Sa tim bazičnim znanjima i veštinama psiholozi dobijaju osnovni nivo profesionalne kompetentnosti i mogu da otpočnu da rade u različitim oblastima (prosveta, socijalna zaštita i dr.) kao i u području zdravstvene delatnosti, odnosno u oblasti kliničke i zdravstvene psihologije. Po završetku redovnih studija psihologije, a usled postojećih kurikuluma, diplomirani psiholozi mogu na početku svoje karijere da uspešno i samostalno obavljaju manje složene poslove. Međutim, posao kliničkog i zdravstvenog psihologa zahteva i mnoga znanja i veštine koje nisu bile obuhvaćene kurikulumima osnovnih studija psihologije, odnosno veštinama koje traže viši stepen profesionalne kompetentnosti. Kako bi se dosegao taj viši nivo profesionalne kompetentnosti nužna su dva uslova: dodatno permanentno obrazovanje iz specifičnih područja kliničke i zdravstvene psihologije kao i odgovarajuće radno iskustvo. Stručno usavršavanje je permanentna potreba kliničkih i zdravstvenih psihologa i sastavni je deo njihovog posla što u sistemu zdravstvene zaštite i zakonskih propisa koji se odnose na oblast zdravstva nije prepoznato na adekvatan način.

Član 3.

U području rada psihologa u zdravstvu, odnosno kliničke i zdravstvene psihologije postoje sledeće vrste poslova:

U području psihološke procene (psihodijagnostike):

1. Priprema za sprovođenje psihološkog intervjeta i sprovođenje psihološkog intervjeta;
2. Priprema za psihološko testiranje;
3. Primena i interpretacija testova opštih sposobnosti (inteligencije);
4. Primena i interpretacija tehnika za procenu drugih kognitivnih funkcija;
5. Primena i interpretacija upitnika procene ličnosti;
6. Primena i interpretacija upitnika za specifične psihopatološke poremećaje;
7. Beleženje opažanja kao i samoopažanja ponašanja korisnika;
8. Neuropsihološka procena;
9. Primena i interpretacija projektivnih tehnika;
10. Psihološka procena dece (kognitivni razvoj, ponašanje, emocionalni i socijalni razvoj, procena roditeljskih veština, vaspitnih postupaka i uslova razvoja, određivanje primerenog oblika školovanja, preporuka tretmana, profesionalna orientacija);
11. Diferencijalna psihološka procena (psihodijagnostika);
12. Procena kvaliteta života korisnika zdravstvene zaštite (QoL);
13. Procena psihosocijalnih potreba bolesnika obolelih od hroničnih i neizlečivih bolesti;
14. Procena psihosocijalnih potreba bolesnika koji pripadaju vulnerabilnim populacijama;
15. Procena psihičke radne sposobnosti i invaliditeta;
16. Psihološko veštačenje;
17. Razvrstavanje vrste i stepena oštećenja (procena invaliditeta);

U području psiholoških tretmana (terapije):

1. Psihološko savetovanje;
2. Psihološke krizne intervencije i intervencije kod traumatskih doživljavanja;
3. Psihoterapija - pod uslovom da psiholog ima psihoterapijsku edukaciju i sertifikat za psihoterapeuta odgovarajuće psihoterapijske škole, a u skladu s kriterijumima Evropske federacije psiholoških udruženja i Društvom psihologa Srbije;
4. Specifične psihološke tehnike i tretmanski rad sa osobama sa posebnim potrebama;
5. Psihološki tretmanski rad sa decom i sprovođenje specifičnih rehabilitacionih programa koji su namenjeni deci;
6. Specifične psihološke tehnike za pojedine psihopatološke poremećaje;
7. Postupci rehabilitacije kognitivnih funkcija;
8. Psihološke tehnike tretmana bola i suzbijanja ili olakšavanja hroničnih bolnih stanja;
9. Podrška klijentima (pacijentima) u pridržavanju zdravstvenih preporuka i saveta;
10. Psihološke intervencije koje doprinose delotvornom lečenju bolesti i poboljšanju prilagođavanja na bolest;
11. Psihološka priprema za operacione zahvate i invanzivne medicinske postupke;
12. Psihološki postupci opuštanja i tehnike relaksacije.

U području edukacije:

1. Edukacije s ciljem unapređenja i očuvanja zdravlja (psihičkog i telesnog);
2. Edukacija roditelja (preventivno ili u okviru određenog tretmana) i razvijanje roditeljskih veština;
3. Edukacija zdravstvenih radnika i saradnika;

U području psihološke prevencije:

1. Primena psihologije u unapređenju i očuvanju zdravlja;
2. Prevencija bolesti i stanja nemoći ili bespomoćnosti;
3. Podsticanje zdravih i prevencija nezdravih stilova ponašanja;

U području istraživanja:

1. Istraživanje etiologije različitih psihičkih poremećaja i stanja;
2. Identifikacija rizičnih faktora za nastanak bolesti i zaštitnih faktora zdravlja,
3. Učešće u interdisciplinarnim istraživanjima na području neuropsihologije, farmakologije i zdravstvene psihologije;
4. Istraživanje mehanizama koji povezuju doživljavanje i ponašanje s telesnim bolestima i uticaja doživljavanja i ponašanja u nastanku specifičnih bolesti (malignih, kardiovaskularnih, gastrointestinalnih i drugih) - psihoneuroimunologija, psihoonkologija;
5. Mehanizmi bola i postupci otklanjanja bola;
6. Pridržavanje zdravstvenih preporuka i saveta;
7. Proučavanje interakcija između stresora iz okoline, fizioloških i psiholoških procesa; i socijalnih faktora koji deluju na zdravlje i bolest;
8. Evaluacija (vrednovanje) psiholoških mernih instrumenata i tretmana.

Član 4.

Uslovi rada kliničkih i zdravstvenih psihologa

Prostorni uslovi:

Prostorni uslovi za obavljanje psihološke delatnosti podrazumevaju:

1. Prostoriju za rad s korisnikom (pacijentom, klijentom) psiholoških usluga od najmanje 12 m^2 površine;
2. Za grupno testiranje ili grupne psihoterapije potrebno je osigurati prostor od najmanje 1 m^2 po ispitaniku ili klijentu, a preporučuje se i dodatni uslov od obaveznih 5 m^2 više od navedene površine ili propisivanje minimalnih 20 m^2 za grupni rad;
3. Prostorije za rad s korisnicima (pacijetima, klijentima) trebalo bi da imaju sve pripadajuće komunalne i sanitарne uslove propisane zakonom u pogledu vodosnabdevanja i kanalizacije, električne energije i priključaka, grejanja, plinske i telefonske instalacije;
4. Prostorije za rad s korisnicima trebalo bi da su osvetljene prirodnim svetлом, projektovane i izvedene tako da se mogu efikasno i brzo provetriti;
5. Sanitarni čvor koji bi trebalo da ima lavabo (umivaonik) s tekućom vodom i pripadajućim higijenskim priborom.

U svakoj prostoriji, koja ne sme da bude prolazna, a poželjno bi bilo da ima posebna ulazna i izlazna vrata, u toku jedne smene može da radi samo jedan radnik - psiholog.

Tehnička opremljenost:

1. Radni sto i stolica za psihologa.
2. Radni sto - manji i stolica za korisnika psiholoških usluga.
3. Orman za dokumentaciju sa sigurnosnom - zaštitnom bravom.

4. Kompjuter, poželjno povezan na Internet, sa printerom i drugim pripadajućim uređajima.

U slučaju grupnog testiranja prostor mora biti tako opremljen da svaki korisnik ima svoju stolicu i zadovoljavajuću radnu površinu stola.

Psihodijagnostička sredstva koja se koriste za testiranje i rad s korisnicima usluga moraju biti zaštićena u skladu sa Zakonom o obavljanju psihološke delatnosti i Pravilnikom o psihodijagnostičkim instrumentima i pravima korisnika.

Član 5.

Normativi rada psihologa (zdravstvenih i kliničkih)

U području psihološke procene

Trajanje psiholoških procena (psihodijagnostičkih obrada), odnosno broj klijenata (pacijenata) tokom jednog radnog dana zavisi od vrste izbrane usluge koja se traži da bude izvršena od strane psihologa. Pojedinačne usluge psihologa razlikuju se po složenosti, zahtevnosti, obimu i kompleksnosti procene ali isto tako i od specifičnosti klijenata/pacijenata (npr. uzrast) i njihovih teškoća. Nakon pripreme pacijenta za psihološku eksploraciju i sprovedenog izabranog psihološkog postupka i same obrade podataka, potrebno je vreme za interpretaciju i integraciju podataka, vreme za pisanje nalaza i mišljenja, kao i vreme potrebno za razgovor i saopštavanje nalaza obrade klijentu/pacijentu.

Konačnu indikaciju za psihološku procenu (bilo da se ona traži na lični zahtev klijenta/pacijenta ili po upućivanju drugih stručnjaka ili ustanova), obim, vrstu i učestalost psiholoških procena određuje klinički/zdravstveni psiholog.

Okvirni normativni standardi za pojedine segmente psihološke procene su:

1. Poslovi administriranja u zdravstvenom protokolu (pisana ili elektorna forma), otvaranje kartona, unošenje podataka i dr. oko 5 do 10 minuta po ispitaniku;
2. Priprema pacijenta za psihološku eksploraciju - u zavisnosti od uzrasta i stanja pacijenta - od 5 do 15 minuta;
3. Psihološki intervju i prikupljanje anamnestičkih podataka - do 45 minuta;
4. Procena kognitivnog funkcionalisanja (intelektualne sposobnosti, specifične kognitivne sposobnosti, neuropsihološki testovi i tehnike) u zavisnosti od preporučenog instrumenta i tehnike - od 30 do 240 minuta;
5. Procena ličnosti i psihopatoloških odstupanja (upitnici i inventari za ispitivanje ličnosti i psihopatoloških odstupanja), projektivne tehnike u zavisnosti od preporučenog instrumenta i tehnike - od 90 do 180 minuta;
6. Korekcija, obrada, interpretacija i integracija podataka - od 60 do 90 minuta;
7. Pisanje psihološkog nalaza i mišljenja - od 60 do 90 minuta;
8. Poslovi administriranja u zdravstvenom protokolu (pisana ili elektorna forma) i unošenje dobijenih rezultata - do 10 minuta po ispitaniku.

U području psiholoških tretmana:

1. Individualno psihološko savetovanje i druge individualne psihološke intervencije i tretmanski postupci - od 30 do 60 minuta;
2. Individualna psihoterapija - do 60 minuta;
3. Porodična psihoterapija - od 60 do 90 minuta;
4. Grupni psihološki tretman, grupna psihoterapija - 120 minuta.

Prilog 1.

Specifičnosti psihološke procene dece:

Područje rada psihologa sa predškolskom i školskom decom značajno je zastupljeno na sva tri nivoa zdravstvene zaštite. Na primarnom nivou to je, pre svega, učešće psihologa kao člana tima u Razvojnom savetovalištu (deca pod rizikom) i u saradnji sa polivalentnom patronažnom službom; na sekundarnom i tercijarnom nivou to je rad sa decom u okviru različitih ustanova (kliničko-bolnički centari, klinike, instituti, zavodi, bolnice, rehabilitacioni centri i dr.) Rad sa ovom kategorijom korisnika ima svojih specifičnosti u odnosu na rad sa omladinskom i odraslim populacijom, pa bi stoga posebnu pažnju trebalo obratiti na sledeće činjenice:

1. Važnost poznavanja zakonskih propisa iz oblasti zdravstvene i socijalne zaštite i obrazovanja kao i načina organizovanja i funkcionalisanja ustanova socijalne zaštite i obrazovanja;
2. Izuzetna važnost primerenog kontakta i komunikacije psihologa sa detetom i roditeljima ili staraocima deteta za prikupljanje i interpretaciju podataka;
3. Važnost detetovog interesa i pažnje;
4. Važnost poznavanja normalnog rasta i razvoja deteta (posebno ponašanja i navika);
5. Primeren izbor psiholoških instrumenata i tehnika (ovim standardima i vodičem propisan minimum), a u zavisnosti od uzrasta, doba i problema deteta i svrhom psihološke procene;
6. Procena celokupnog psihološkog profila (sa opisom snaga i slabosti);
7. Navođenje rezultata psihološke procene (gde se preporučuje navođenje jasno definisane statističke kategorije, a ne samo kvantifikovani - brojčani indikatori), sa obaveznim objedinjavanjem i interpretacijom svih prikupljenih podataka;
8. Na završetku psihološke procene ovi standardi preporučuju da osim psihološkog nalaza i mišljenja o psihološkom i mentalnom statusu deteta takav nalaz i mišljenje obvezno sadrže i preporuku psihologa za dalji postupak (u zavisnosti od svrhe sprovedene psihološke procene).

* Predlog za standardizaciju obrasca psihološkog nalaza i mišljenja dece:

Zagлавље ustanove

PSIHOLOŠKI NALAZ I MIŠLJENJE

1.) Ime i prezime deteta;	2.) Datum i mesto rođenja;
3.) Datum ispitivanja;	4.) Uzrast deteta: u mesecima i godinama;
5.) Anamnestički podaci	

Manifestna teškoća (teškoće): Ko upućuje, zbog čega, uputna dijagnoza...

Kontakt, komunikacija:

Ponašanje:

Pažnja:

Lateralizacija - *ruka-oko*:

Govor - *izražavanje i razumevanje*:

◆ Prikupljanje podataka o detetu

Ponašanje i ličnost:

Socijalne veštine:

Emocionalne reakcije:

Primjenjeni psihodijagnostički postupci:

Rezultati (kategorija)

Psihomotorni razvoj (opšti i profil):

Opšta inteligencija (verbalna, neverbalna):

Specifične sposobnosti i veštine (grafomotorne funkcije, percepcija, pamćenje, izvršna funkcija):

- ujednačenost razvoja i integrisanost funkcija:

ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA

MIŠLJENJE

PREPORUKE ZA POSTUPAK S DETETOM

Pečat i potpis psihologa

◆ *Napomena: Psiholog je obavezan da uvek, osim kada to nije moguće usled objektivnih smetnji u dečjem ponašanju, primeni standardizovane postupke dvostrukog tipa :*

- 1) složenih testova opšte inteligencije i
- 2) testova procene specifičnih sposobnosti (grafomotorike, percepcije, pažnje, pamćenja i sl.).

Izbor tehnika je od izuzetne važnosti, kako bi se procenio celokupni psihološki profil deteta sa teškoćama u razvoju (snage i slabosti). Uz navođenje rezultata testiranja, obavezna je interpretacija svih prikupljenih podataka, mišljenje o statusu deteta i preporuka za dalji postupak s detetom.

* Predlog za standardizaciju psiholoških instrumenata kod dece i omladine:

I - Preporučeni testovi sposobnosti za decu:

1. REISK - Revidirana skala za merenje inteligencije dece po principima Vekslera
2. NOVA BEOGRADSKA REVIZIJA - BINE SIMONOVE SKALE;
3. PROGRESIVNE MATRICE U BOJI;
4. GUDINAF-HARIS TEST CRTANJA LJUDSKE FIGURE;

II - Preporučeni inventari ličnosti za decu:

1. DELTA 4/D "PSIHOTICIZAM KOD DECE";

III - Preporučeni testovi za ispitivanje prvaka:

1. TIP-1- "TEST ZA ISPITIVANJE PRVAKA";
2. TEST ZRELOSTI ZA ŠKOLU;

IV - Psihološka procena omladine:

1. TPI-OŠ - TEST PROFESIONALNIH INTERESOVANJA;
2. TEST PROFESIONALNIH OPREDELJENJA;
3. Testovi opšte informisanosti:
  - TOK 1/90 (završni razred osnovne škole)
  - TOK 1/93 (završni razred osnovne škole)
  - TOK 2/90 (završni razred srednje škole)
  - TOK 2/93 (završni razred srednje škole)
  - TOK 2/99 (završni razred srednje škole sa očekivanim nastavkom školovanja)

Prilog 2.

* Predlog za standardizaciju psiholoških instrumenata - odrasli:

I Testovi sposobnosti:

1. VITI - Vekslerov individualni test inteligencije
2. KOG-3 - Baterija testova inteligencije
3. VERBALNA SERIJA BORE STEVANOVIĆA
4. BEG SERIJA
5. BETA TEST
6. TEST VIZUELNE PERCEPCIJE - "ELEKTRIČNA MREŽA" TEM
7. TEST VIZUELNOG PAMĆENJA - TVP (Revidirani Benton)
8. DAT BATERIJA
  - ▶ DAT/M (mehanički odnosi)
  - ▶ DAT/S (prostorni odnosi)
  - ▶ DAT/P (odnosi među površinama)
  - ▶ DAT/R (računanje)
  - ▶ DAT/B (odnosi među rc.)
9. D-48 - Domino test
10. TRL - Test rezonovanja likova

II Neuropsihološki testovi:

1. Benderov vizuelno-motorni Gestalt Test - BG II
2. Test kompleksnog lika i prisećanja (Rey) - Trial RCFT

III Upitnici i inventari za ispitivanje ličnosti:

1. KON-6 -Kibernetička baterija konativnih testova
2. EPQ
3. PIE- Profil indeks emocija
4. HANES 1:2
5. PIE - JRS - Jugoslovenska revizija i standardizacija Plucikovog testa
Profil indeks emocija za decu i odrasle
6. EMOCIJE I ODBRAMBENI MEHANIZMI (Teorijska dopuna za test PIE)
7. MAHOVER TEST LJUDSKE FIGURE
8. CI-N4 - KORNEL INDEKS
9. TNR/mod - životne teme i personalni satvovi, koncept, provera i primena
10. TNR - TEST NEDOVRŠENIH REČENICA - stara verzija
11. MMPI-201 - modifikovan Minesota Multifazni Personalni Inventar
12. MMPI-202
13. GEN/A , GEN/B - GENERALNI NEUROTIZAM
14. BOL - BAZIČNI OSLONCI LIČNOSTI
15. Bar jedna projektivna tehnika (Wartegg, Projektivna tehnika mozaik, Rorschach)

* Predlog za standardizaciju obrasca psihološkog nalaza i mišljenja neuropsihološke procene:

Prilog 3.

NEUROPSIHOLOŠKA PROCENA

Kognitivne funkcije:

Mnestičke funkcije:

- vidne - obavezno
- verbalne - obavezno

Intelektualne funkcije - obavezno

Mišljenje

Vidnoperceptivne i konstrukcijske sposobnosti

Govor - prema potrebi (razumevanje govora i pisanih teksta, govorno izražavanje, imenovanje, pisanje, čitanje, računanje, verbalna fluentnost)

Izvršne funkcije

Procena kritičnosti, inicijative, održavanje pažnje i koncentracije - obavezno

Ličnost

Procena emocionalnog statusa i upitnici i testovi ličnosti prema proceni ispitivača

Ostalo

Procena ponašanja - obavezno

Specifični neuropsihološki testovi prema potrebi (npr. sindrom diskonekcije, zanemarivanje, agnozije i sl.)

PROCENA DEMENCIJE

Procena intelektualnog statusa

Procena pamćenja

Procena konstruktivnih sposobnosti

Prema potrebi testovi za gnostičke i afazičke smetnje

Heteroanamneza, ako je ikako moguće

* Predlog za standardizaciju obrasca psihološkog nalaza i mišljenja odrasli:

Prilog 4.

OPŠTA FORMA NALAZA I MIŠLJENJA PSIHOLOGA - odrasli

Primjenjeni psihodijagnostički postupci:

- a) navesti korišćene tehnike i psihodijagnostičke instrumente;
- b) nabrojati skraćenicama (intervju, skraćenice korištenih testova, upitnika...),
- c) važne informacije za olakšavanje komunikacije s drugim psiholozima.

Osnovni podaci o klijentu:

Ime i prezime, godine, zanimanje, stručna spremam, bračni status, roditeljski status, broj dece, radni status, adresa, ...

Cilj ispitivanja, ko upućuje klijenta psihologu:

Da li se klijent javlja psihologu na vlastiti zahtev ili ga neko upućuje?

Ako ga neko upućuje navodi se ko i zbog čega, za koju mu svrhu treba nalaz i mišljenje.

Aktuelni status, psihičke tegobe i kratki opis problema klijenta:

- a) aktuelna simptomatologija, opis i trajanje psihičkih tegoba i problema, navesti onako kako ih formuliše klijent;
- b) kontakti s psiholozima i psihijatrima, psihijatrijski i psihološki tretmani u koje je aktuelno uključen.

Anamnestički i heteroanamnestički podaci:

- a) relevantni podaci iz individualne istorije klijenta;
- b) premorbidna psihopatologija, psihijatrijska lečenja, psihološki, psihijatrijski i psihoterapijski tretmani;
- c) psihopatološka hereditarnost u porodice, specifičnosti porodične klime (primarna porodica), razvojne smetnje i dr;
- d) heteroanamnestički podaci o klijentu, funkcionisanje i ponašanje, podaci dobijeni od članova porodice, sa radnog mesta, podaci iz raznih dokumenata, izloženost stresnim i traumatskim iskustvima, ...

Opis ponašanja klijenta tokom intervjeta i testiranja:

- a) opšti utisak, kvalitet uspostavljanj kontakta, motivisanost,
- b) ponašanje za vreme intervjeta i testiranja, stav prema testiranju, shvatanje uputstava,
- c) verbalizacije, vidljive emocije;

Rezultati testiranja i interpretacija:

a) Kognitivne sposobnosti:

- intelektualne sposobnosti - rezultati na testovima inteligencije (opšte, specifične, njihov međusobni odnos)- pri čemu se ne navode brojčane vrednosti, vrednost IQ ili sl, nego u kategorijama, procena intelektualne efikasnosti;
- specifične kognitivne sposobnosti - testovi i baterije specifičnih kognitivnih funkcija, pojedine kognitivne funkcije (pažnja, verbalno i neverbalno pamćenje, mišljenje,

- grafomotorika, perceptivne, grafomotorika, okulomotorne, pažnja);
  - neuropsihološke tehnike i testovi - organski uslovljene kognitivne disfunkcije, intelektualna efikasnost, eventualna deterioracija i dr.
- b) Rezultati na upitnicima i tehnikama ličnosti i njihova interpretacija:
- navesti rezultate na upitnicima ličnosti, verbalno (opisno), ne brojčano, tj. na kojim su skalama povišeni ili sniženi rezultati;
  - nakon toga dati interpretaciju dobijenih rezultata, kako aktualne simptomatologije tako i strukture, trajnih osobina i crta i dinamike ličnosti, povezanosti psihopatoloških simptoma sa struktrom ličnosti i sl;
  - projektivne tehnike nije potrebno interpretirati osim kod izrazito aberantnih rezultata.

c) Specifični psihološki postupci ciljani na pojedine psihopatološke poremećaje: npr. intervjui i upitnici koji daju odgovor na pitanje da li je kod klijenta prisutan neki specifični poremećaj (npr. PTSP), depresija, poremećaj ličnosti i sl.

Zaključak:
u par rečenica sažeto se iznesu najvažniji zaključci o klijentu (tj. njegovim intelektualnim i kognitivnim sposobnostima, aktuelnoj psihopatološkoj simptomatologiji i ličnosti); davanje odgovora na pitanja ŠTA JE KLIJENTU, O KAKVOJ JE OSOBI I LIČNOSTI REČ?

Psihodijagnostički zaključak može imati više nivoa, zavisno od izbora i preferencija psihologa:

- a) opisni nivo tj. samo se sažmu rezultati obrade,
- b) nivo dijagnostičke hipoteze tj. klasifikacije - na osnovu rezultata psihološke obrade pokušava da se odredi psihopatološka dijagnostička kategorija; kako na nivou simptomatologije (OS I u DSM-IV), tako i na nivou ličnosti (OS II u DSM-IV).

Predlozi, preporuke, upozorenja, predikcija - zavisno od svrhe psihodijagnostičke obrade. potrebnii psihološki tretmani, dalje preporuke; radna sposobnost, odgovori na druga specifična pitanja i zahteve.

Predlog ZA RAZMIŠLJANJE
PRILOG 5.

SPISAK ZAKONA I PROPISA U OBLASTI ZDRAVSTVA

(boldirani su oni propisi koji su važni za obavljanje psihološke delatnosti u zdravstvu):

1. Zakon o lekovima i medicinskim sredstvima;
2. Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti;
3. Zakon o sanitarnom nadzoru;
4. Zakon o postupku prekida trudnoće u zdravstvenim ustanovama;
5. Pravilnik o načinu i uslovima oglašavanja leka i medicinskog sredstva;
6. Pravilnik o bližim uslovima u pogledu prostorija, uredjaja i opreme i načinu postupanja kojim se sprečava pojava i širenje zaraznih bolesti prilikom pružanja higijenskih usluga;
7. Pravilnik o postupku i uslovima za dobijanje dozvole za stavljanje leka u promet;
8. Pravilnik o uslovima i načinu kliničkog ispitivanja leka, postupku i sadržaju dokumentacije za odobrenje kliničkog ispitivanja leka;
9. Pravilnik o mesečnom iznosu prihoda kao cenzusu za sticanje svojstva osiguranog lica;
10. Pravilnik o sadržaju dozvole za stavljanje medicinskog sredstva u promet;
11. Pravilnik o sadržaju dozvole za stavljanje leka u promet;
12. Pravilnik o postupku i uslovima za dobijanje dozvole za stavljanje medicinskog sredstva u promet;
13. Pravilnik o broju, sastavu i načinu rada etičkog odbora u zdravstvenim ustanovama;
14. Pravilnik o bližim uslovima za rad lekarske ordinacije u kojoj se obavlja prekid trudnoće;
15. Zdravstvena zaštita vojnih osiguranika;
- 16. Zakon o zdravstvenom osiguranju;**
17. Zakon o zdravstvenom osiguranju i obaveznim vidovima zdravstvene zaštite stanovništva - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
- 18. Zakon o zdravstvenoj zaštiti;**
19. Zakon o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenoj službi - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
20. Zakon o uzimanju i presađivanju delova ljudskog tela u svrhu lečenja - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
21. Zakon o uzimanju i presađivanju delova ljudskog tela u svrhu lečenja;
- 22. Zakon o uslovima za obavljanje psihološke delatnosti;**
23. Zakon o uslovima za uzimanje i presađivanje delova ljudskog tela;
24. Zakon o ratifikaciji Sporazuma između Saveta ministara Srbije i Crne Gore i Vlade Republike Slovenije o saradnji u oblasti zdravstva i medicine;
25. Zakon o ratifikaciji Amandmana na članove 24. i 25, Amandmana na član 74. i Amandmana na član 7. Ustava Svetske zdravstvene organizacije;
26. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Bugarske o saradnji u oblasti zdravstva i medicinskih nauka;
27. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Kabineta ministara Ukrajine o saradnji u oblasti zdravstva i medicinske nauke;
28. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Savezne Republike Jugoslavije i Velike Socijalističke Narodne Libijske Arapske Džamahirije o zdravstvenoj saradnji;
29. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Kipar o saradnji u oblasti zdravstva, medicinskih nauka i farmacije;
30. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Države Izrael o saradnji u oblasti zdravstva i medicine;
31. Zakon o komorama zdravstvenih radnika - (važno za upoznavanje);
32. Zakon o evidencijama u oblasti zdravstvene zaštite - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
- 33. Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva;**
- 34. Zakon o evidencijama u oblasti zdravstvene zaštite;**
35. Ustav Svetske zdravstvene organizacije;
36. Usklađeni iznosi učešća osiguranika u troškovima zdravstvene zaštite Uredba o zdravstvenoj zaštiti radnika;
- 37. Uredba o zdravstvenoj zaštiti žena, dece, školske dece i studenata;**
38. Uredba o zdravstvenoj zaštiti stanovništva od šećerne bolesti;

39. Uredba o snabdevanju zdravstvenih ustanova lekovima, medicinskim sredstvima i sanitetskim materijalom za vreme primene sankcija međunarodnih organizacija;
40. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i ČSR;
41. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i SSSR;
42. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i Rumunije;
43. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i Poljske;
44. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i Mongolije;
45. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i Koreje (NR);
46. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i Iraka;
47. Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Kabineta ministara Ukrajine o saradnji u oblasti zdravstva i medicinske nauke;
48. Uredba o ratifikaciji Sporazuma o uzajamnom pružanju zdravstvenih usluga diplomatsko-konzularnom osoblju između Jugoslavije i Albanije;
49. Uredba o ratifikaciji Međunarodnog sanitarnog pravilnika;
50. Uredba o ratifikaciji Amandmana na čl. 24. i 25. Ustava Svetske zdravstvene organizacije;
51. Uredba o ratifikaciji Rezolucije Dvadesetšeste Svetske zdravstvene skupštine o izmenama Ustava Svetske zdravstvene organizacije;
52. Uredba o ratifikaciji Rezolucije Svetske zdravstvene organizacije (o izmeni čl. 24. i 25. Ustava SZO);
53. Uredba o ratifikaciji Amandmana na član 7. Ustava Svetske zdravstvene organizacije;
- 54. Uredba o Programu razvoja jedinstvenog zdravstvenog informacionog sistema;**
- 55. Uredba o Planu mreže zdravstvenih ustanova;**
56. Uredba o prikupljanju rezervi krvi;
57. Uredba o preventivnoj stomatološkoj zdravstvenoj zaštiti stanovništva;
- 58. Uredba o planu mreže zdravstvenih ustanova;**
- 59. Uredba o obimu i sadržaju zdravstvene zaštite stanovništva;**
60. Uredba o obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu zdravstveno neosiguranih lica za vreme učešća u izvršenju obaveza iz opštenarodne odbrane;
61. Uredba o načinu ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja vojnih osiguranika i članova njihovih porodica;
62. Uredba o integrисanoj preventivnoj zdravstvenoj zaštiti stanovništva od hroničnih nezaraznih oboljenja;
63. Uputstvo o postupku utvrđivanja vremena i uzroka smrti umrlih lica i obdukcije leša - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
64. Uputstvo o planiranju, obezbeđivanju i prikupljanju krvi od dobrovoljnih davalaca u 2000. godini;
65. Uputstvo o planiranju, obezbeđivanju i prikupljanju krvi od dobrovoljnih davalaca u 1999. godini;
66. Uputstvo o načinu vođenja evidencije o radu sanitarnog inspektora i stanju objekata nad kojima se vrši nadzor i o načinu podnošenja izveštaja o radu;
67. Uputstvo o načinu naplate dela troškova kojima vojni osiguranici i članovi njihovih porodica učestvuju u snošenju troškova zdravstvene zaštite;
- 68. Uputstvo o jedinstvenim metodološkim principima i statističkim standardima za evidentiranje podataka, sastavljanje i dostavljanje izveštaja u oblasti zdravstvene zaštite;**
69. Uputstvo o dokumentaciji za snošenje troškova zdravstvene zaštite lica sa nepoznatim prebivalištem;
70. Uputstvo o bližim medicinskim kriterijumima za upućivanje korisnika zdravstvene zaštite u zdravstvene organizacije za specijalizovanu rehabilitaciju;
71. Ukaz o ratifikaciji Sporazuma koji se odnosi na Međunarodnu zdravstvenu organizaciju;
- 72. Strategija razvoja zdravlja mladih u Republici Srbiji;**
73. Statut Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje;
74. Statut Komore biohemičara Srbije;
75. Statut Fonda za socijalno osiguranje vojnih osiguranika;
76. Statut Farmaceutske komore Srbije;
77. Rešenje o obrazovanju Štaba za koordinaciju i praćenje sprovođenja aktivnosti suzbijanja ambrozije na teritoriji Grada Novog Sada;
78. Rešenje o obrazovanju Gradskog odbora za prevenciju zavisnosti od psihoaktivnih supstanci;

79. Rešenje o obrazovanju Saveta za praćenje kretanja oboljevanja od masovnih nezaraznih bolesti stanovništva grada Novog Sada;
80. Rešenje o obrazovanju Komisije za masovne i nezarazne bolesti;
81. Rešenje o obrazovanju Komisije za zarazne bolesti;
82. Rešenje o obrazovanju Komisije za unapređenje zdravstvene zaštite i omladine u Vojvodini;
83. Rešenje o najnižoj osnovici za obračun i plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje;
84. Rešenje o najnižoj osnovici za obračun i plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje;
85. Rešenje o najnižoj osnovici za obračun i plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje;
86. Rešenje o najnižoj osnovici na koju se obračunava i plaća doprinos za zdravstveno osiguranje;
87. Rešenje o najnižoj osnovici za obračun i plaćanje doprinosa za zdravstveno osiguranje;
88. Rešenje o jedinstvenoj klasifikaciji lekova;
89. Rešenje o imenovanju člana Komisije za zarazne bolesti;
90. Rešenje o davanju saglasnosti na Odluku o izmenama Odluke o učešću osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite;
91. Pravilnik o zajedničkom medicinskom snabdevanju zdravstvenih ustanova;
- 92. Pravilnik o vođenju medicinske dokumentacije, načinu upisivanja podataka i sastavljanja izveštaja;**
93. Pravilnik o utvrđivanju cena zdravstvenih usluga iz oblasti kardiologije i kardiohirurgije i visini troškova iz oblasti ortopedije i oftalmologije - PRESTAJE DA VAŽI - sa 68/06 - ZAMENJEN Pravilnikom o izmenama i dopunama Pravilnika;
94. Pravilnik o utvrđivanju cena materijala za dijalize koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
95. Pravilnik o utvrđivanju cena zdravstvenih usluga za prevenciju, pregledе i lečenje bolesti usta i zuba - PRESTAJE DA VAŽI - sa 110/06 - ZAMENJEN NOVIM;
96. Pravilnik o utvrđivanju osnovice na koju se obračunava i plaća doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje za lica uključena u obavezno zdravstveno osiguranje;
- 97. Pravilnik o uslovima i načinu unutrašnje organizacije zdravstvenih ustanova;**
98. Pravilnik o uslovima, kriterijumima i merilima za zaključivanje ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga i za utvrđivanje naknade za njihov rad za 2006. godinu;
99. Pravilnik o uslovima i načinu upućivanja osiguranih lica na lečenje u inostranstvo;
100. Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva koja vrše promet na veliko medicinskih proizvoda i medicinskih sredstava;
101. Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova, prostora i opreme moraju da ispunjavaju zdravstvene organizacije koje obavljaju uzimanje i presađivanje delova ljudskog tela i ispitivanje podudarnosti tkiva - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
- 102. Pravilnik o uslovima i načinu ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja;**
103. Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati zdravstvene ustanove koje vrše utvrđivanje smrti, uzimanje, čuvanje, tipizaciju i presađivanje delova ljudskog tela;
104. Pravilnik o uslovima za prikupljanje, obradu i preradu ljudske krvi, njenih sastojaka i derivata;
105. Pravilnik o uslovima za dobijanje naziva primarijus PRESTAJE DA VAŽI - sa 51/06 - ZAMENJEN NOVIM;
106. Pravilnik o uslovima za rad zdravstvenih organizacija koje vrše poslove uzimanja, presađivanja, obrade-tipizacije i čuvanja delova ljudskog tela;
107. Pravilnik o stručnom usavršavanju zdravstvenih radnika u inostranstvu;
108. Pravilnik o standardima za primenu citostatika i drugih specifičnih lekova za lečenje malignih oboljenja koji se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
109. Pravilnik o standardima materijala za dijalize koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
110. Pravilnik o standardizaciji i tipizaciji medicinskih aparata prema nivou zdravstvene ustanove;
- 111. Pravilnik o sredstvima za vođenje evidencija u oblasti zdravstva;**
- 112. Pravilnik o specijalizacijama i užim specijalizacijama zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika;**
113. Pravilnik o sanitarno-higijenskim uslovima za objekte u kojima se obavlja proizvodnja i promet životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe;
- 114. Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika;**
- 115. Pravilnik o pripravničkom stažu i načinu polaganja stručnog ispita psihologa;**
116. Pravilnik o pripravničkom stažu i stručnom ispitu zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika PRESTAJE DA VAŽI - sa 50/06 - ZAMENJEN NOVIM;

117. Pravilnik o povećanju cena bolesničkog dana u stacionarnim zdravstvenim ustanovama za specijalizovanu rehabilitaciju;
118. Pravilnik o povećanju cena zdravstvenih usluga;
119. Pravilnik o postupku utvrđivanja zdravstvene sposobnosti vozača pred drugostepenom komisijom - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
120. Pravilnik o poslovima zdravstvene zaštite u drugim oblicima obavljanja zdravstvene delatnosti;
121. Pravilnik o pomagalima koja se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja PRESTAJE DA VAŽI - sa 2/06 - ZAMENJEN NOVIM;
122. Pravilnik o podacima koje u posebnoj evidenciji vode zdravstvene organizacije i o načinu i rokovima dostavljanja podataka i obaveštenja;
123. Pravilnik o organizovanju praćenja, načinu obaveštavanja i podacima koji se dostavljaju u vezi sa utvrđenim neželjenim sporednim pojavama pri upotrebi leka;
124. Pravilnik o organizaciji i radu lekarskih komisija PAŽNJA - prestaje da se primenjuje - sa 74/2006, a primenjivaće se od 1. novembra 2006. godine;
125. **Pravilnik o organizaciji i načinu obavljanja nadzora nad stručnim radom psihologa;**
126. Pravilnik o obrascu registra i načinu njegovog vođenja, obrascu prijave i postupku prijavljivanja i odjavljivanja određenih bolesti;
127. Pravilnik o nagradi "Dr Dragiša Mišović" uslovima i načinu za njeno dodeljivanje;
128. Pravilnik o načinu prikupljanja, čuvanja i korišćenja rezervi i produkata od krvi;
129. Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite osiguranih lica - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
130. Pravilnik o načinu ostvarivanja naknade troškova zdravstvenim ustanovama za zdravstvene usluge pružene strancima;
131. Pravilnik o načinu i postupku uključivanja u obavezno zdravstveno osiguranje lica koja nisu obavezno zdravstveno osigurana;
132. Pravilnik o načinu i postupku upućivanja osiguranih lica na lečenje u inostranstvo - samo za teritoriju Kosova i Metohije;
133. Pravilnik o načinu i postupku za utvrđivanje vremena i uzroka smrti, za obdukciju leša kao i za postupanje sa odstranjениm delovima ljudskog tela;
134. Pravilnik o načinu i postupku utvrđivanja vremena i uzroka smrti umrlih lica i za obdukciju leša;
135. **Pravilnik o načinu i postupku sprovođenja nadzora nad stručnim radom u zdravstvenoj delatnosti;**
136. Pravilnik o medicinsko-tehničkim pomagalima koja se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
137. Pravilnik o medicinskim kriterijumima, načinu i postupku utvrđivanja smrti lica čiji se deo tela može uzeti radi presađivanja;
138. Pravilnik o medicinskim uslovima i merilima prema kojima se utvrđuje potreba za pomoć i negu;
139. Pravilnik o medicinskoj dokumentaciji, evidencijama i izveštajima o kadrovima, opremi, prostorijama i lekovima u zdravstvenim ustanovama;
140. Pravilnik o medicinskoj dokumentaciji i evidencijama za trudnicu i novorođenče;
141. **Pravilnik o medicinskoj dokumentaciji, evidencijama i izveštajima zdravstvenih ustanova;**
142. Pravilnik o legitimaciji zdravstvenog inspektora;
143. Pravilnik o kriterijumima za upućivanje osiguranika SFRJ u inostranstvo za kadaveričnu transplantaciju bubrega;
144. Pravilnik o kriterijumima za upućivanje osiguranika SFRJ u inostranstvo obolelih od očnih bolesti
145. Pravilnik o kriterijumima za upućivanje osiguranika SFRJ u inostranstvo obolelih od malignih bolesti
146. Pravilnik o kriterijumima za upućivanje osiguranika SFRJ u inostranstvo za kadaveričnu transplantaciju bubrega;
147. Pravilnik o kontroli sprovođenja zaključenih ugovora sa davaocima zdravstvenih usluga;
148. **Pravilnik o izradi i korišćenju psiholoških mernih instrumenata;**
149. **Pravilnik o ispravi o zdravstvenom osiguranju i posebnoj ispravi za korišćenje zdravstvene zaštite;**
150. Pravilnik o indikacijama, načinu i postupku upućivanja korisnika zdravstvene zaštite na prevenciju, lečenje i rehabilitaciju u stacionarne zdravstvene organizacije za specijalnu rehabilitaciju;
151. Pravilnik o indikacijama za protetička i ortotička sredstva, očna, slušna, stomatološka i pomagala za omogućavanje glasnog govora;
152. Pravilnik o indikacijama za ostvarivanje zdravstvene zaštite u stacionarnim zdravstvenim organizacijama za specijalizovanu rehabilitaciju (prečišćen tekst);
153. Pravilnik o indikacijama za protetička i ortotička sredstva, stomatološke nadoknade, očna i slušna pomagala i sanitарне sprave;

154. Pravilnik o bližim uslovima, načinu i postupku za dobijanje naziva primarijus;
155. **Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti u zdravstvenim ustanovama i drugim oblicima zdravstvene službe;**
156. **Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje psihološke delatnosti preduzetnika;**
157. Pravilnik o bližim medicinskim kriterijumima i načinu i postupku utvrđivanja smrti lica čiji se delovi tela mogu uzimati radi presađivanja;
158. Odluka o zdravstvenoj zaštiti lica kojima je nepoznato prebivalište;
159. Odluka o visini naknade pogrebnih troškova u slučaju smrti osiguranog lica Odluka o utvrđivanju cene test traka za aparat za samokontrolu nivoa šećera u krvi iz programa "ACCU-CHEK GO" koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
160. Odluka o utvrđivanja cene test traka za aparat za samokontrolu nivoa šećera u krvi koje se obezbeđuju iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja;
161. Odluka o uslovima pod kojima se smatra da vojni osiguranik izdržava članove porodice i da članovi porodice nemaju sopstvenih prihoda dovoljnih za izdržavanje;
162. Odluka o usklađivanju cena b.o. dana u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama za prevenciju invalidnosti, lečenje i rehabilitaciju;
163. Odluka o usklađivanju cena zdravstvenih usluga u zdravstvenim ustanovama;
164. Odluka o učešću vojnih osiguranika i članova njihovih porodica u troškovima zdravstvene zaštite;
165. Odluka o učešću osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite;
166. Odluka o učešću osiguranika u troškovima zdravstvene zaštite;
167. **Odluka o sadržini i obimu zdravstvene zaštite;**
168. Odluka o realizaciji korišćenja stacionarne specijalističke službe u Pokrajini;
169. Odluka o prijavljivanju i evidencijama u vezi sa ostvarivanjem prava iz zdravstvenog osiguranja;
170. Odluka o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad zdravstvenim ustanovama koje na području AP Vojvodine pružaju bolničku, specijalističku i visokospecijalističku zdravstvenu zaštitu;
171. Odluka o povećanju cena za protetička i ortotička sredstva, očna i slušna pomagla;
172. Odluka o posebnim oblicima socijalne zaštite u Autonomnoj Pokrajini Vojvodini;
173. Odluka o podeli rada između zdravstvenih ustanova;
174. Odluka o organizaciji i sprovođenju zajedničkog medicinskog snabdevanja;
175. Odluka o obrazovanju Komisije za pripreme početka rada Lekarske komore Vojvodine;
176. Odluka o obrascu lekarskog recepta za propisivanje i izdavanje lekova na teret sredstava zdravstvenog osiguranja;
177. Odluka o obrascima zdravstvenih knjižica vojnog osiguranika i člana porodice vojnog osiguranika;
178. Odluka o obezbeđivanju sredstava zdravstvenim ustanovama za rešavanje dugova;
179. Odluka o obaveznim vidovima zdravstvene zaštite stanovništva;
180. Odluka o načinu upotrebe prevoznih sredstava i visini naknade putnih troškova u vezi sa ostvarivanjem prava iz zdravstvenog osiguranja;
181. Odluka o načinu plaćanja doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje stranih državljana koji se nalaze na školovanju ili stručnom usavršavanju na teritoriji Republike Srbije;
182. Odluka o Listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava zdravstvenog osiguranja;
183. Odluka o kriterijumima i načinu naknade sredstava za ostvarivanje i korišćenje zdravstvene zaštite vojnih invalida i drugih korisnika zdravstvene zaštite po Zakonu o osnovnim pravima vojnih invalida i porodica palih boraca;
184. Odluka o jedinstvenim identifikacionim brojevima lekara i lekara stomatologa koji imaju ovlašćenje za propisivanje lekova na recept na teret sredstava zdravstvenog osiguranja;
185. Odluka o iznosu sredstava koja se prenose filijali u toku 2006. godine;
186. Odluka o indikacijama za aparat za elektro-spinalnu analizu;
187. Odluka o davanju saglasnosti na Odluku o izmeni Odluke o sadržini i obimu zdravstvene zaštite;
188. Odluka o davanju saglasnosti na Odluku o izmeni Odluke o učešću osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite;
189. Odluka o davanju saglasnosti na Odluku o Listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava zdravstvenog osiguranja;
190. Odluka o davanju saglasnosti na Odluku o učešću osiguranih lica u troškovima zdravstvene zaštite;
191. Odluka o davanju saglasnosti na Odluku o izmenama Odluke o sadržini i obimu zdravstvene zaštite;
192. Međunarodni zdravstveni pravilnik;
193. Kriterijumi za zaključivanje ugovora sa drugim nosiocima zdravstvene zaštite;
194. Finansijski plan Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje za 2006. godinu;
195. Etički kodeks biohemičara;